

**AANVULLING MER BESTEMMINGSPLAN
BUITENGEBIED**

GEMEENTE BARNEVELD

4 juli 2012
076453494:B - Definitief
B02023.000127.0200

Inhoud

Samenvatting	2
1 Inleiding	7
1.1 Waarom deze aanvulling?.....	7
1.2 Leeswijzer.....	7
2 Voornemen	9
2.1 Uitwerking beleid veehouderij.....	9
2.2 Uitwerking beleid recreatie.....	12
2.3 Uitwerking beleid niet agrarische bedrijvigheid in de EHS	12
3 Referenties en varianten veehouderij	15
3.1 Inleiding.....	15
3.2 Referenties.....	15
3.3 Worst-case in twee varianten.....	16
4 Effecten	19
4.1 Natura 2000 en Passende Beoordeling.....	19
4.1.1 Advies Commissie m.e.r.....	19
4.1.2 Methodiek.....	19
4.1.3 Resultaat	20
4.2 Geur.....	23
4.2.1 Advies Commissie m.e.r.....	23
4.2.2 Methodiek.....	23
4.2.3 Resultaat	24
4.3 Niet agrarische bedrijvigheid in de EHS.....	25
5 Conclusies en aanbevelingen	26
Bijlage 1 Kaarten varianten A en B.....	28
Bijlage 2 Berekeningen stikstofdepositie Natura 2000	29
Bijlage 3 Verschilkaart stikstofdepositie	33
Bijlage 4 Berekeningen geurhinder.....	36
Bijlage 5 Kaarten geurhinder.....	39

Samenvatting

De aanleiding

Dit rapport is een aanvulling op het MER voor de structuurvisie en het bestemmingsplan buitengebied voor de gemeente Barneveld van 30 maart 2011. Deze aanvulling is nodig om twee redenen:

1. Omdat de Commissie voor de milieueffectrapportage in het toetsingsadvies (31 mei 2011, rapportnummer 2534-36) bij het MER heeft geadviseerd tot enkele aanvullingen in relatie tot de uitwerking van het bestemmingsplan buitengebied.
2. Om de milieueffecten te bepalen van de nadere uitwerking van het structuurvisiebeleid in het ontwerp bestemmingsplan buitengebied.

De basis voor de MER blijft het MER van 30 maart 2011. Daarin staan de scenario's op basis van een inschatting van de werkelijk te verwachten ontwikkeling van de veestapel en de milieueffecten daarvan. In deze aanvulling zijn op advies van de commissie voor de m.e.r. de milieueffecten bepaald van enkele worst case varianten. Dit om te laten zien wat de gevolgen zouden zijn als theoretisch alle geboden bouwblokruimte ook werkelijk 100% benut zou worden, wat niet te verwachten is.

Voornemen

Het blijkt dat de uitwerking van het bestemmingsplan de structuurvisie nagenoeg naadloos volgt. Daarmee blijft het MER van 30 maart 2011 ook relevant voor de uitwerking van de structuurvisie in het ontwerp bestemmingsplan. Het ontwerp bestemmingsplan biedt meer mogelijkheden voor omschakelen van wonen naar agrarisch in het verwevingsgebied: met wijzigingsbevoegdheid in plaats van planherziening. Deze mogelijkheden zijn meegenomen in de worst case varianten in deze aanvulling.

De worst-case variant

In het toetsingsadvies stelt de Commissie voor de m.e.r.: "Om de alternatieven te toetsen aan wet- en regelgeving moeten in het MER voor het bestemmingsplan de milieueffecten van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan bepaald worden". In deze aanvulling zijn de volgende twee varianten als worst-case variant uitgewerkt:

1. Variant A: Van de 1012 locaties met een agrarisch bouwblok in het plangebied zijn 573 locaties potentiële groeiers op basis van de beschikbare fysieke- en milieuruimte. De groeilocaties in het verwevingsgebied met aanduiding intensieve veehouderij (iv), groeien tot 130% van het huidige bouwblok. Maximale omvang is 1,5 ha in het reconstructiegebied Gelderse Vallei en 1,0 ha in het reconstructiegebied Veluwe. De groeilocaties met iv-aanduiding in het landbouwontwikkelingsgebied (log) groeien, zo mogelijk, tot maximaal 1,5 ha. Alle groeilocaties zonder iv-aanduiding groeien, zo mogelijk, tot maximaal 1,5 ha in het gehele plangebied. Op de overige locaties is de huidige vergunde situatie "bevroren". Door deze groei verdubbelt het aantal nge van 78732 in de vergunde situatie naar 148068 in het totale plangebied.

2. Variant B: In aanvulling op variant A zijn de planologische mogelijkheden van omschakelen naar en hervestigen van agrarische bedrijven, modelmatig en met een worst-case benadering, meegenomen. Hierdoor ontstaat een extra potentieel aan ontwikkelingsruimte van zo'n 1000 extra locaties met in potentie zo'n 1500 ha bouwblok voor bedrijven met intensieve veehouderij. Hierbij is niet getoetst aan de echte fysieke mogelijkheden op basis van een goede ruimtelijke ordening. Voor deze locaties gelden wel de beperkingen t.a.v. geurhinder en stikstofdepositie (= drempelwaarde uit de Gelderse stikstofverordening). De kans dat deze ruimte ook daadwerkelijk wordt benut met intensieve veehouderij is zeer onwaarschijnlijk omdat de veestapel in Barneveld, met deze variant B, groeit met een factor 6. Een dergelijke concentratie van intensieve veehouderij is zeer onwaarschijnlijk nabij de Veluwe als kwetsbaar Natura 2000.

De conclusies van de effectbeoordeling

De effecten voor geur en stikstofdepositie zijn bepalend voor het maximale milieueffect. Daarom zijn alleen deze twee aspecten onderzocht.

Conclusies stikstofdepositie

Variant A van het worst-case variant veroorzaakt in alle natuurgebieden een stijging van de stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie. Deze referentie is gebaseerd op de feitelijke stalbezetting van de vergunde situatie in mei 2012. Voor bijna alle habitats in de Natura 2000 gebieden geldt ruim een verdubbeling van de stikstofdepositie vanuit het plangebied. De depositie op de overige kwetsbare natuurgebieden neemt toe met een factor 2,5.

Met variant B van het worst-case variant is in potentie 5 miljoen kg/jr aan extra ammoniakemissies mogelijk uit stallen t.o.v. de referentiesituatie. Hierdoor komt de totale potentiële emissie op circa 7,5 miljoen kg/jr. Dit is drie keer zoveel dan de potentiële ammoniakemissie uit stallen in variant A.

Momenteel overstijgt de achtergronddepositie van stikstof (gegevens Grootschalige Depositiekaart Nederland 2010) in de te onderzoeken Natura 2000-gebieden in de meeste gevallen de kritische depositiewaarde van het gevoeligste habitattypen in dat gebied. Dit is een waarde waarboven de kwaliteit van habitattypen significant aangetast kan worden door de verzurende en/of vermestende werking van stikstof. De huidige achtergronddepositie zorgt daardoor dus al voor een overbelaste situatie. Hierdoor is ieder besluit met de kans op verdere verhoging van stikstofdepositie door het mogelijk maken van activiteiten die emissie van stikstof met zich mee brengen, zoals veehouderijen maar ook wegverkeer, zeer ongewenst.

Door het risico op extra stalemissies van stikstof uit het plangebied, kunnen significant negatieve effecten van stikstofdepositie op instandhoudingsdoelen, voor bijna alle onderzochte habitattypen van het Natura 2000 gebied de Veluwe, op voorhand niet worden uitgesloten. Ook negatieve effecten van stikstofdepositie op de overige gevoelige natuurgebieden zijn niet op voorhand uit te sluiten.

Conclusies geur

Variant A van de worst case zorgt ervoor dat in alle gebieden, ongeacht de geurnorm, de geurhinder toeneemt ten opzichte van de referentiesituatie. Worst-case variant B heeft een stijging tot gevolg die ongeveer twee tot drie keer zo hoog is als de stijging door variant A.

De resultaten van de worst-case berekeningen dienen te worden opgevat als een risico inschatting. Het laat een ontwikkeling zien die uit gaat van een veel grotere groei dan wordt voorzien. Maar het is wel een groei die planologisch niet onmogelijk wordt gemaakt in bestemmingsplan buitengebied.

De milieuruimte met betrekking tot geur wordt door andere wetten- en regels beperkt. Met namen de Natuurbeschermingswet en de provinciale verordening stikstof en Natura 2000, zorgen er voor dat de emissies veel minder kunnen toenemen en dat de ammoniakemissie per saldo zal moeten dalen. Hierdoor wordt het risico op een te hoge achtergrondbelasting met betrekking tot geur beperkt.

Aanbevelingen

De opstellers van dit aanvullende MER doen de volgende aanbevelingen aan de gemeente Barneveld (in aanvulling op de aanbevelingen uit het MER):

1. Sta hervestiging van (intensieve) veehouderij niet met wijzigingsbevoegdheid toe op woonlocaties en sta dat slechts toe door middel van planherziening. Dat sluit beter aan bij de intentie van deze vorm van hervestiging: het in uitzonderingssituaties benutten van de milieuruimte van deze locaties. Bovendien beperkt het vergaand de potentiële milieueffecten van variant B.
2. Sta het omschakelen van bedrijven met melkrundvee naar intensieve veehouderij niet toe via een wijzigingsbevoegdheid maar regel dit middels een planherziening. Dit sluit beter aan bij de incidentele situaties waarin hier behoefte aan is.
3. Goed blijven monitoren van de ontwikkeling van de totale veestapel in Barneveld en de milieueffecten daarvan om waar nodig het beleid te kunnen bijsturen. Hierdoor houdt de gemeente de hand aan de kraan en kan waar nodig de mogelijkheden beperken en ontwikkelingen zelfs bevriezen met een voorbereidingsbesluit.
4. Het stimuleren van verdergaande emissiebeperkende maatregel, dan wettelijk vereist volgens de AMvB-Huisvesting en de IPPC-richtlijn voor grote bedrijven, is een mogelijk extra mitigerende maatregel.

Met deze aanbevelingen kan de gemeenteraad het milieubelang volwaardig meewegen bij het toekennen van planologische ruimte aan de 1012 bestaande veehouderijlocaties en de 1548 woonbouwblokken in het plangebied.

Om de volgende redenen is het niet realistisch te veronderstellen dat de worst-case varianten werkelijkheid worden:

1. Uitbreiding van individuele veehouderijbedrijven zal slechts mogelijk zijn zonder significante negatieve gevolgen voor Natura 2000 gebieden, te beoordelen en te vergunnen op basis van de regels van de Programmatische aanpak Stikstof, zoals nu voorshands uitgewerkt in het Gelderse convenant stikstof en Natura 2000.
2. Door de autonome ontwikkeling naar minder maar grotere bedrijven zullen in de toekomst stoppende bedrijven het nu geboden bouwblok niet (geheel) benutten en uiteindelijk laten vervallen.
3. Gegeven het landelijke mestbeleid en de beperkte milieuruimte is het niet te verwachten dat de veestapel in Nederland en Barneveld (veel) zal toenemen.
4. Omschakeling en hervestiging op woonlocaties zal slechts incidenteel plaatsvinden op woonlocaties die wat betreft milieugebruiksruimte zeer geschikt zijn voor intensieve veehouderij.
5. De gemeente houdt de hand aan de kraan en kan waar nodig de mogelijkheden beperken en kan de ontwikkeling zelfs bevriezen met een voorbereidingsbesluit.

De uitbreidingsmogelijkheid voor niet-agrarische bedrijvigheid van 10% leidt tot zeer beperkte effecten op bijvoorbeeld landschap en verkeer. Waar grotere uitbreidingen worden toegestaan moet dit gepaard gaan met veel meer sloop elders, waarbij per saldo de oppervlakte bedrijfsruimte (fors) afneemt. Ook hier zullen de effecten zeer beperkt en mogelijk positief zijn.

1 Inleiding

1.1 WAAROM DEZE AANVULLING?

Dit rapport is een aanvulling op het MER voor de structuurvisie en het bestemmingsplan buitengebied voor de gemeente Barneveld van 30 maart 2011. Deze aanvulling is nodig om twee redenen:

1. Omdat de Commissie voor de milieueffectrapportage in het toetsingsadvies (31 mei 2011, rapportnummer 2534-36) bij het MER heeft geadviseerd tot enkele aanvullingen in relatie tot de uitwerking van het bestemmingsplan buitengebied.
2. Om de milieueffecten te bepalen van de nadere uitwerking van het structuurvisiebeleid in het ontwerp bestemmingsplan buitengebied.

De basis voor de MER blijft het MER van 30 maart 2011. Daarin staan de scenario's op basis van een inschatting van de werkelijk te verwachten ontwikkeling van de veestapel en de milieueffecten daarvan. In deze aanvulling zijn op advies van de commissie voor de m.e.r. de milieueffecten bepaald van enkele worst case varianten. Dit om te laten zien wat de gevolgen zouden zijn als theoretisch alle geboden bouwblokkruimte ook werkelijk 100% benut zou worden, wat niet te verwachten is.

Deze aanvulling gaat alleen in op de m.e.r-plichtige activiteiten waarvoor het bestemmingsplan een beleidskader vormt, namelijk de ontwikkelingsmogelijkheden voor de bestemmingen veehouderij en recreatie.

1.2 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 is aangegeven hoe het beleid van de structuurvisie nader is uitgewerkt in het ontwerp bestemmingsplan. Hoofdstuk 3 bevat de uitwerking van de referenties en het worst-case variant op basis waarvan de effecten zijn beschreven in hoofdstuk 4. In de bijlagen is het resultaat van de effectberekeningen opgenomen voor stikstofdepositie en geur.

2 Voornemen

2.1 UITWERKING BELEID VEEHOUDERIJ

In deze paragraaf is de uitwerking van het structuurvisiebeleid voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderij bedrijven, samengevat.

Tabel 1 geeft een overzicht van het beleid voor de veehouderij in de structuurvisie. Het beleid van het ontwerp bestemmingsplan is cursief weergegeven in de tabel. Het blijkt dat de uitwerking van het bestemmingsplan de structuurvisie nagenoeg naadloos volgt. Het ontwerp bestemmingplan biedt meer mogelijkheden voor omschakelen van wonen naar agrarisch in het verwevingsgebied: met wijzigingsbevoegdheid in plaats van planherziening.

In dit aanvullende MER behoren de wijzigingsbevoegdheden tot het voornemen waarvoor de effecten zijn berekend. Zaken waarvoor een planwijziging nodig is behoren niet tot het voornemen. De betreffende planwijzigingen zullen waar nodig een eigen m.e.r.-procedure kennen.

Mogelijkheden intensieve veehouderij	Log	Verwevingsgebied	Extensiveringsgebied
Nieuwvestiging op een nieuwe locatie	Nee, tenzij geen geschikte bestaande locatie (milieuruimte, versterking). Zo ja: maximum bouwblok 2,5 ha, overeenkomstig advies actualisatie reconstructieplan. Alleen bij hoge uitzondering met planherziening. <i>Geen nieuwvestiging. Alleen bij hoge uitzondering met planherziening.</i>	Nee	Nee
Uitbreiding	Maximaal 1,5 ha met flexibiliteit bestemmingsplan (<i>wijzigingsbevoegdheid</i>). Tot maximaal 2,5 ha bouwblok met planherziening, overeenkomstig advies actualisatie reconstructieplan.	Bouwblok met 2 keer 30% t.o.v. ingangsdatum reconstructieplan. Tweede uitbreiding met 30% onder strikte voorwaarden (<i>alleen met planherziening</i>). In zoekzones stedelijk gebied (geen bufferzone) en kernrandzones 250 meter maximaal één keer 30%. In bestaande en op korte termijn te ontwikkelen stedelijke zones geen uitbreiding. <i>Wijzigingsbevoegdheid tot niet meer dan 130% van het op 17 maart 2005 geldende bouwvlak, ook in kernrandzones.</i>	Alleen om te voldoen aan wettelijke eisen aan stallen.

Mogelijkheden intensieve veehouderij	Log	Verwevingsgebied	Extensiveringsgebied
Omschakeling	<p>Zowel op grondgebonden agrarisch bedrijf als op een woonbestemming. Mits naar minimaal 70 NGE omvang intensieve veehouderij. Geen omschakeling in 250 meter rond de kernen en in zoekzones uit streekplanuitwerking zoekzones stedelijk gebied.</p> <p><i>Wijzigingsbevoegdheid voor omschakeling van grondgebonden naar intensieve, maar niet in kernrandzones.</i></p> <p><i>Wijzigingsbevoegdheid voor omschakeling van wonen naar agrarisch, maar niet in kernrandzones.</i></p>	<p>Ja, met wijzigingsbevoegdheid, mits getoetst door gemeente op omgevingskwaliteit, maar niet in kernrandzones 250 meter en zoekzones in streekplanuitwerking zoekzones stedelijk gebied.</p> <p>Minimaal naar 70 NGE intensieve veehouderij.</p> <p>Omschakeling van agrarisch bedrijf en van 'wonen met agrarische activiteit'.</p> <p>Omschakeling van woning alleen onder strenge voorwaarde, via planherziening.</p> <p><i>Wijzigingsbevoegdheid voor omschakeling van grondgebonden naar intensieve veehouderij, maar niet in kernrandzones.</i></p> <p><i>Wijzigingsbevoegdheid voor omschakeling van wonen naar agrarisch, maar niet in kernrandzones of Wav-gebieden.</i></p>	Nee

Tabel 1 Ontwikkelingsruimte intensieve veehouderij in de structuurvisie en het ontwerp bestemmingsplan buitengebied (*cursief*).

De structuurvisie en het ontwerp bestemmingsplan buitengebied biedt de volgende ontwikkelingsmogelijkheden voor de grondgebonden landbouw (met name de melkveehouderij, maar ook akkerbouwbedrijven):

- Met wijzigingsbevoegdheid en afweging omgevingsfactoren (verkeer, landschap, milieu) is uitbreiding mogelijk tot 1,5 hectare. Dit is conform het vigerende bestemmingsplan.
- Met planherziening en afweging omgevingsfactoren (verkeer, landschap, milieu) is uitbreiding mogelijk tot 2,5 hectare.

2.2 UITWERKING BELEID RECREATIE

Volgens de Commissie m.e.r. moet in het MER voor het bestemmingsplan de effecten van dag- en verblijfsrecreatie worden opgenomen en in het bijzonder een Passende Beoordeling van deze effecten.

De mogelijkheden uit het geldende plan voor het kleinschalig kamperen bij de boer, zijn overgenomen in het ontwerp-bestemmingsplan. De huidige feitelijke situatie van de overige recreatievoorzieningen is 1:1 overgenomen in het ontwerp bestemmingsplan. Er is een specifieke regeling opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan waarin het maximaal aantal plaatsen per terrein is vastgelegd (artikel 15.2.2 ontwerp bestemmingsplan) en het omschakelen van toeristisch kamperen naar recreatiewoningen niet mogelijk is (artikel 15.6 ontwerp bestemmingsplan).

Het kleinschalig kamperen bij de boer is op maximaal 30 locaties mogelijk. Dat is vastgelegd in een gedeeltelijke herziening van het bestemmingsplan Buitengebied 2000. Deze herziening is inmiddels onherroepelijk op basis van een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Deze uitspraak volgde op een beroepsschrift op basis waarvan aanvullend onderzoek is gedaan op een eerder uitgevoerde natuurtoets (december 2009, nummer ON-D20093261). Er is onder meer ingegaan op de effecten van vergroting van het aantal staanplaatsen (van 15 naar 25) op 7 bestaande boerencampings binnen 2 kilometer van het Natura 2000-gebied Veluwe. Deze ontwikkeling bleek geen significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Veluwe te hebben. Daarnaast is ook ingegaan op de (on)mogelijkheden met betrekking tot nieuwe initiatieven voor boerencampings. Het aanvullende onderzoek (DHV; "Aanvulling Voortoets kleinschalig kamperen"; december 2010) gaat in op de mogelijke effecten op de Veluwe door uitbreiding van het aantal campings (nieuwvestiging) binnen een zone van 2 kilometer vanaf de begrenzing van het Natura 2000-gebied Veluwe. Conclusie is dat de extra verstoring als gevolg van de boerencampings zeker geen significant negatieve invloed zal hebben op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Veluwe. De extra verstoring is namelijk zeer klein ten opzichte van de al bestaande recreatiedruk op wegen en paden.

Deze conclusie is vervolgens bevestigd door de Raad van State door de gedeelte herziening van het bestemmingsplan Buitengebied 2000, onherroepelijk te verklaren. Daarom gaat dit MER niet nader in op de milieueffecten van de recreatieve ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan mogelijk maakt.

2.3 UITWERKING BELEID NIET AGRARISCHE BEDRIJVIGHEID IN DE EHS

In het toetsingsadvies stelt de Commissie voor de m.e.r.: *"De Structuurvisie staat groei van niet-agrarische bedrijven tot 750 m² in de EHS toe. Beschrijf in het MER voor het bestemmingsplan hoe zich dat verhoudt tot het 'nee tenzij'-beginsel of tot de dan vigerende landelijke en provinciale regelgeving. Uit diverse zienswijzen blijkt dat onduidelijkheid bestaat over de invulling van de EHS en de Robuuste verbindingzone. Ga hier in het MER voor het bestemmingsplan op in."*

Op basis van de structuurvisie biedt het ontwerp bestemmingsplan een beperkte groeiruumte van 10% bij recht t.o.v. de huidige maximale toegestane oppervlakte bebouwing in het vigerende bestemmingsplan. Hierbij is een bovengrens van 1.000 m² opgenomen voor bedrijven buiten de EHS, en een bovengrens van 750 m² voor bedrijven in de EHS.

In het ontwerp bestemmingsplan wordt onderscheid gemaakt tussen 'landelijke bedrijven' (dit zijn bedrijven die een directe functionele binding hebben met het buitengebied, zoals een agrarisch loonwerkbedrijf) en 'niet-agrarische bedrijven' (dit zijn bedrijven die geen directe functionele binding hebben met het buitengebied, zoals een aannemersbedrijf). De maximale oppervlakte bebouwing die is toegestaan wordt per bedrijf genoemd en vastgelegd in de planregels.

Naast de groeimogelijkheid van 10% bij recht, is voor zowel landelijke bedrijven als niet-agrarische bedrijven een flexibiliteitsbepaling opgenomen die de groei van meer dan 10% mogelijk maakt. Onderdeel van de voorwaarden voor die afwijking is dat er sloop moet plaatsvinden voor iedere m² nieuwbouw die plaatsvindt. De slooppeis voor landelijke bedrijven verschilt van de slooppeis voor niet-agrarische bedrijven. Voor landelijke bedrijven geldt dat voor iedere 1 m² nieuwbouw er 1 m² sloop moet plaatsvinden. Voor niet-agrarische bedrijven geldt de volgende staffeling:

Hergebruik of terugbouw	Te slopen bij hergebruik	Te slopen bij nieuwbouw
Tot 500 m ²	Zelfde oppervlakte	Tweemaal zo veel
501-750 m ²	Tweemaal zo veel	Driemaal zo veel
751-1000 m ²	Driemaal zo veel	Viermaal zo veel

Tabel 2 Slooppeis

De sloop hoeft niet op hetzelfde perceel plaats te vinden, maar kan ook elders gevonden worden in de vorm van bijvoorbeeld leegstaande agrarische bedrijfsgebouwen. Ook worden er voorwaarden gesteld aan o.a. de milieusituatie, beeldkwaliteit en er mag geen sprake zijn van een onevenredige verkeersaantrekkende werking. In de flexibiliteitsbepaling zijn ook weer de plafonds van 1.000 m² (buiten de EHS) en 750 m² (binnen de EHS) opgenomen.

Op 29 juni 2005 is het Streekplan Gelderland 2005 vastgesteld. Hoofdstuk 2.3 beschrijft het beleid met betrekking tot functieverandering van gebouwen in het buitengebied. In hoofdstuk 2.1 van het Streekplan is het beleid ten aanzien van niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied beschreven. De mogelijkheid wordt geboden om van het functieveranderingsbeleid in regionaal verband af te wijken, mits passend in een door Gedeputeerde Staten geaccordeerde beleidsinvulling voor functieverandering. Hierbij kan ook de uitbreidingsmogelijkheid van niet-agrarische bedrijven in het buitengebied worden betrokken.

De Regio De Vallei (thans Regio Food Valley) heeft van deze mogelijkheid uit het streekplan gebruik gemaakt en regiospecifiek beleid opgesteld voor de groei van niet-agrarische bedrijven. Dit als onderdeel van de 'Regionale beleidsinvulling functieverandering en nevenactiviteiten' (4 april 2008). Deze regionale beleidsinvulling is geaccordeerd door alle gemeenteraden van de betrokken gemeenten en door het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland. In de regionale beleidsinvulling wordt onderscheid gemaakt tussen bestaande bedrijven in de EHS en bedrijven buiten de EHS. Dit is vertaald in verschillende plafonds voor de maximale omvang van 750 m² in de EHS en 1.000 m² buiten de EHS.

In het Streekplan 2005 wordt het volgende gesteld over de 'nee, tenzij'-benadering in relatie tot de EHS: "Binnen de ecologische hoofdstructuur geldt de 'nee, tenzij'-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn er sprake is van redenen van groot openbaar belang". In het streekplan worden expliciet ontwikkelingen genoemd die tot een aantasting van de wezenlijke kenmerken van de EHS kunnen leiden. De uitbreiding van een bestaand bedrijf wordt daarbij niet aangemerkt als een plan dat tot significante aantasting zou kunnen leiden. Dit stemt ook

overeen met het feit dat het college van Gedeputeerde Staten heeft ingestemd met de regionale beleidsinvulling voor de groei van bestaande bedrijven. Door het groeiplafond voor bedrijven in de EHS lager te leggen is door de gemeente in de Regio de Vallei verder invulling gegeven aan de 'nee, tenzij'-benadering en wordt voorkomen dat er sprake is van bedrijven met een dermate grote omvang dat aantasting van de wezenlijke kenmerken van de EHS toch een rol zou kunnen gaan spelen.

De EHS en de robuuste verbindingzone zijn het ontwerp bestemmingsplan samen opgenomen als gebiedsaanduiding 'ecologische hoofdstructuur'. In de regels voor de bestemmingen 'Agrarisch', 'Paardenhouderij' en 'Bedrijf' zijn specifieke regels opgenomen die gekoppeld zijn aan deze gebiedsaanduiding. Deze specifieke regels bepalen dat bij de functieverandering van bijvoorbeeld een agrarisch bedrijf naar een niet-agrarisch bedrijf, het plafond van maximaal 750 m² aan bebouwing in acht moet worden genomen. Ook de maximale groei van bestaande bedrijven in de EHS tot 750 m² is hierin vastgelegd.

3

Referenties en varianten veehouderij

3.1 INLEIDING

De Commissie voor de m.e.r. adviseert een referentiesituatie gebaseerd op de werkelijke veebezetting in de huidige situatie of zoals die op korte termijn een feit is. Voor de autonome ontwikkeling adviseert de Commissie om het in ontwikkeling zijnde stikstofbeleid niet op te nemen in de autonome ontwikkeling. Dit omdat de juridische houdbaarheid van het Gelderse convenant stikstof en Natura 2000 (met daarin de drempelwaarde van 0,5% van de kritische depositiewaarde (KDW) voor vrijstelling van een NB-wet vergunning), de invulling van de programmatische aanpak stikstof (PAS) en de verankering daarvan in de beheerplannen Natura 2000, nog niet vast staan.

3.2 REFERENTIES

In het MER is de drempelwaarde van 0,5% van de KDW niet meegenomen in de referentie maar wel als randvoorwaarde voor maximale groei in de varianten. In het MER zijn de volgende drie referenties doorgerekend:

- 1a: Huidige situatie op basis van vergunde dieren aantallen in 2010.
- 1b: Als 1a, gecorrigeerd voor Besluit Huisvesting.
- 1c: Als 1a, gecorrigeerd voor werkelijke veebezetting op basis van CBS cijfers.

In deze aanvulling zijn de volgende referenties gebruikt, uitgaande van de vergunde dieren aantallen in mei 2012 (bron: Mires; gemeente Barneveld):

1. Huidige situatie vergund. Als 1a in het MER maar dan geactualiseerd met het vergunning bestand uit mei 2012.
2. Als 1, gecorrigeerd voor de werkelijke veebezetting op basis CBS-cijfers voor de totale veestapel van de gemeente Barneveld (niet beschikbaar per bedrijf). In het MER is berekend dat op grond van de CBS-veestapel de totale emissie van ammoniak 34% lager is dan op basis van de vergunde veestapel. Omdat in de emissiefactoren al een functionele leegstand van 5 tot 10% is verdisconteerd, is gerekend met 30% verschil.
3. Huidige situatie vergund + Besluit huisvesting: Alle stallen voldoen aan Besluit huisvesting (als 1b in het MER).
4. Als 3, maar dan gecorrigeerd voor de werkelijke veebezetting met 30%.

Referentie 2 is gebruikt voor de Passende Beoordeling waarin het effect van stikstofdepositie op natuur is beoordeeld. Voor de overige aspecten is ook de autonome ontwikkeling van belang en is referentie 4 gebruikt.

3.3 WORST-CASE IN TWEE VARIANTEN

In het toetsingsadvies stelt de Commissie voor de m.e.r.: *“Om de alternatieven te toetsen aan wet- en regelgeving moeten in het MER voor het bestemmingsplan de milieueffecten van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan bepaald worden. Zo wordt duidelijk wat de maximale milieugevolgen zijn die het plan kan hebben en of het plan uitvoerbaar is binnen wet – en regelgeving. Volgens jurisprudentie moet worden uitgegaan van hetgeen ‘redelijkerwijs maximaal mogelijk wordt gemaakt’ in het plan. Uitgaan van de maximale mogelijkheden betekent dat eventuele wijzigingsbevoegdheden en ontheffingsmogelijkheden moeten worden meegenomen.”*

In deze aanvulling is een worst-case uitgewerkt in twee varianten. De gemeenteraad kan hierdoor het milieubelang volwaardig meewegen bij het toekennen van planologische ruimte op veehouderijlocaties.

Variant A

In het plangebied hebben 1012 locaties een bouwblok voor een veehouderij. Deze locaties zijn als volgt geclassificeerd op basis van de beschikbare milieuruimte en fysieke mogelijkheden:

Reconstructiezone	Potentiele groeiers		Blijvers	Totaal
	IV	Melkrundvee		
Landbouwontwikkelingsgebied	190	44	127	361
Verwevingsgebied Gelderse Vallei	200	120	238	558
Verwevingsgebied Veluwe	4	0	4	8
Extensiveringsgebied	0	12	54	66
Stedelijk gebied/geen reconstructie	0	3	16	19
Totaal	394	179	439	1012

Tabel 3: Modelmatige classificatie van veehouderijlocaties per reconstructiezone en vanuit een worst-case benadering in variant A.

De beschikbare milieuruimte is bepaald door de maximale geurruimte en de drempelwaarde voor stikstofdepositie van maximaal 0,5% van de kritische depositiewaarden van de Natura 2000-gebieden in het studiegebied.

Voor de blijvers is de huidige vergunde situatie “bevroren”. De blijvers zijn locaties met melkrundvee in het extensiveringsgebied, in het niet-reconstructiegebied en de locaties met bestemming wonen, horeca en/of recreatie en een veehouderijvergunning en de bedrijven met voornamelijk paarden. De 20 locaties met intensieve veehouderij in de WAV-zone, zijn ook getypeerd als blijver.

Alle locaties met fysieke en milieuruimte zijn modelmatig getypeerd als groeier. Deze groei is, binnen de mogelijkheden van het nieuwe bestemmingsplan, als volgt ingevuld:

Reconstructiegebied	Gelderse vallei	Veluwe
IV-locaties in het LOG	1,5 ha	n.v.t.
IV-locaties in het Verwevingsgebied	30% groei van het bouwblok tot maximaal 1,5 ha.	Groei bouwblok tot maximaal 1,0 ha.
Grondgebonden locaties in het plangebied	Groei tot maximaal 1,5 ha.	

Tabel 4: Modelmatige benadering groeilocaties.

Variant B

In variant B is, als aanvulling op variant A, rekening gehouden met de mogelijkheid tot omschakeling en hervestigen.

Definitie van omschakelen en hervestigen ..

In dit MER verstaan wij onder 'omschakelen' het omschakelen van een grondgebonden agrarisch bedrijf naar een intensieve veehouderij. Hiervoor is in het bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarbij de aanduiding 'iv' wordt opgenomen op de verbeelding. Met 'hervestigen' bedoelen wij in dit MER dat een locatie met de bestemming 'wonen' (al dan niet met de aanduiding 'agrarische nevenfunctie') gewijzigd wordt (wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan) in de bestemming 'agrarisch' waarbij tevens een bouwvlak wordt opgenomen voor het vestigen van een (volwaardig) agrarisch bedrijf

In variant B zijn de aantallen veehouderijlocaties als volgt modelmatig verdeeld:

Reconstructiewetzonering	Landbouw-ontwikkelingsgebied	Verwevingsgebied Gelderse Vallei	Verwevingsgebied Veluwe	Extensiveringsgebied, kernrandzone en Wavzone	Totaal
Omschakeling van agrarische bouwblokken zonder intensieve veehouderij naar intensieve veehouderij	64	100	0	69	233
Hervestiging op woonbouwblok	271	577	7	693	1548
Totaal	335	677	7	762	1781

Tabel 5: Modelmatige verdeling veehouderijlocaties over reconstructiewetzonering in variant B

Variant B gaat modelmatig uit van hervestiging op woonbouwblokken naar een vorm van intensieve veehouderij. Al deze woonbouwblokken zijn gelegen op locaties in het verwevingsgebied en het landbouwontwikkelingsgebied. Deze locaties hebben geen milieuvergunning of melding op grond van het Besluit landbouw milieubeheer. Voor de mogelijkheid tot omschakeling gaat variant B uit van omschakeling van alle grondgebonden bedrijven en alle kleine bedrijven met agrarisch bouwblok naar een vorm van intensieve veehouderij.

Op basis hiervan is een schatting gemaakt van het totaal aantal hectare bouwblok dat in theorie en vanuit een worst-case benadering mogelijk is binnen de beschikbare milieuruimte. Deze milieuruimte is net als in variant A bepaald door de maximale geurruimte en de drempelwaarde voor stikstofdepositie van maximaal 0,5% van de kritische depositiewaarden van de Natura 2000-gebieden in het studiegebied.

Dit levert circa 1000 extra locaties op met zo'n 1500 ha extra bouwblok met intensieve veehouderij. De kans dat deze ruimte ook daadwerkelijk wordt benut met intensieve veehouderij is zeer onwaarschijnlijk. Want dan zou de veestapel in Barneveld 6 keer zo groot moeten worden. Een dergelijke concentratie van intensieve veehouderij is zeer onwaarschijnlijk nabij de Veluwe als kwetsbaar Natura 2000-gebied en omdat de ontwikkelingen niet zijn getoetst aan een goede ruimtelijke ordening.

De volgende tabel bevat een overzicht van de totale omvang aan bouwblokken in variant B:

Reconstructiewetozonering	Landbouw-ontwikkelingsgebied	Verwevingsgebied Gelderse Vallei	Verwevingsgebied Veluwe	Extensiveringsgebied, kernrandzone en Wavzone	Totaal
Omvang bouwblokken i.v. (ha)	1,5	1,5	1	0	
Omschakeling van agrarische bouwblokken zonder intensieve veehouderij naar intensieve veehouderij (ha bouwblok)	96	150	9	0	246
Hervestiging op woonbouwblok (ha bouwblok)	406,5	865,5	7,0	0,0	1279
Totaal ha bouwblok	502,5	1015,5	7,0	0,0	1525

Tabel 6: Modelmatige benadering hervestiging en omschakeling in omvang bouwblokken met intensieve veehouderij.

Bijlage 1 bevat de volgende kaarten:

- Een kaart met blijvers en potentiële groeiers in variant A.
- Een kaart met variant A en de woonlocaties waar hervestiging in potentie mogelijk is in variant B. Deze potentiële hervestigingslocaties zijn indicatief bepaald. Binnen variant B is ook het potentieel aan omschakelaars gemodelleerd. Deze locaties zijn op deze kaart niet aangegeven.

4 Effecten

4.1 NATURA 2000 EN PASSENDE BEOORDELING

4.1.1 ADVIES COMMISSIE M.E.R.

De commissie voor de m.e.r. adviseert het volgende: *“Werk in het MER voor het bestemmingsplan de Passende Beoordeling nader uit en neem deze meer herkenbaar op. Ga daarbij uit van de maximale gevolgen van het plan. Geef aan of, in cumulatie met andere plannen of activiteiten buiten het plangebied, de overschrijding van de kritische depositiewaarden voldoende (snel) afneemt. Geef aan op welke locaties sprake is van een toename en op welke locaties van een afname en geef aan welke emissie- en depositiebeperkende maatregelen door de gemeente genomen kunnen worden.”*

In een Passende Beoordeling mag een beschouwing van de cumulatie van effecten niet ontbreken. Immers als een plan op zichzelf slechts geringe effecten heeft, kan het effect aanzienlijk zijn in combinatie met een aantal andere projecten met geringe effecten. In dit geval gaat het om cumulatie van effecten als gevolg van stikstofdeposities.

Een belangrijke ontwikkeling nabij het plangebied is het plan voor het bedrijventerrein Harselaar zuid. Dat plan kan leiden tot meer emissie van stikstof. Dat zal slechts mogelijk zijn indien daarvoor ruimte wordt gevonden in de Programmatische Aanpak Stikstof. De analyse van cumulatie met andere plannen of activiteiten is in het kader van dit MER niet te maken. Hiervoor ontbreekt vastgesteld rijksbeleid over de programmatische aanpak van stikstof (PAS) en vastgestelde beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden in het studiegebied.

4.1.2 METHODIEK

Om de effecten van stikstofdepositie op beschermde natuurgebieden te berekenen zijn berekeningen gemaakt aan de hand van cijfers voor ammoniakemissie uit de stallen in het buitengebied van Barneveld. Hiervoor is uitgegaan van een worst-case benadering (variant A en B).

Voor het effect op Natura 2000-gebieden is uitgegaan gegevens uit 2009, zoals ook het uitgangspunt was voor het MER voor het bestemmingsplan en de Structuurvisie waarvoor deze berekeningen een aanvulling zijn. Met deze gegevens zijn voor Natura 2000-gebied Veluwe berekeningen per habitat opgesteld, voor de overige natuurgebieden is gekeken naar gebiedsniveau.

In hoofdstuk 3 is beschreven wat de worst-case varianten voor variant A en B inhouden. Voor variant A zijn depositieberekeningen uitgevoerd per natuurgebied. Voor variant B zijn deze depositieberekeningen

niet per gebied uitgerekend. Voor deze variant is op emissieniveau onderzocht in welke mate de gegevens voor variant B verschillen van die voor variant A. Doordat de emissiegegevens zijn door te vertalen naar depositiegegevens, is hiermee een inschatting gemaakt van de depositiefactor van variant B op basis van de berekende deposities in variant A.

De juridische houdbaarheid van de Gelderse Stikstofverordening, de invulling van de programmatische aanpak stikstof (PAS) en de verankering daarvan in de beheerplannen Natura 2000 staan nog niet vast. Daarom zijn deze beleidsregels niet opgenomen als autonome ontwikkeling. Door de drempelwaarde modelmatig als uitgangspunt te nemen is wel rekening gehouden met Gelderse stikstofverordening.

4.1.3 RESULTAAT

In bijlage 2 zijn de depositieberekeningen voor de beschermde natuurgebieden opgenomen (worst-case variant A). Deze paragraaf beschrijft de resultaten van deze berekeningen en geeft een beoordeling van de effecten van stikstofdepositie op beschermde natuurgebieden. Bij deze beschrijving is uitgegaan van de gemiddelde waardes uit de berekeningen. In bijlage 3 is de afbeelding weergegeven die het verschil in stikstofdepositie laat zien als gevolg van worst-case variant A ten opzichte van de huidige situatie vergund gecorrigeerd met CBS.

Worst-case variant variant A

De totale ammoniakemissie uit stallen in variant A is 2484860 NH₃ kg/ha/jr. In de huidige vergunde situatie (gecorrigeerd op 70% stalbezetting) is dat 1143624 NH₃ kg/ha/jr. De stalemissies voor ammoniak nemen dus toe met een factor 2,2.

Natura 2000-gebied Veluwe

- Te zien is dat in de huidige situatie (met en zonder CBS-correctie) de depositie op het Natura 2000-gebied Veluwe het grootst is op habitatype H9120 Beuken-eikenbossen (104/148 mol N/ha/jr). De laagste depositie is op habitatype H6410 Blauwgraslanden (26/38 mol N/ha/jr.).
- De modelresultaten laten zien dat ten opzichte van de huidige situaties de deposities in Natura 2000-gebieden Veluwe door Amvb-huisvesting (met en zonder CBS-correcties) afnemen t.o.v. de huidige situatie. De grootte van deze afname varieert van 5/7 mol N ha/jr. (blauwgraslanden) tot 20/27 mol N/ha/jr. (beuken-eikenbossen).
- De modelresultaten laten voor worst-case variant A zien dat er een toename van depositie is t.o.v. de huidige situatie (met CBS-correctie). Ook ten opzichte van de autonome ontwikkeling (met CBS-correctie) vindt een stijging van de depositie plaats bij deze variant. De stijging t.o.v. de huidige situatie (met CBS-correctie) door worst-case variant A ligt tussen de 31 (blauwgraslanden) en 113 (beuken-eikenbossen) mol N/ha/jr. Dat is iets minder dan een verdubbeling van de depositie.

NB-wet gebieden

- Te zien is dat in de huidige situatie (met en zonder CBS-correctie) de depositie op het NB-wet gebied Groot Zandbrink het grootst is (140/201 mol N/ha/jr). De laagste depositie is op Bennekomse Meent (16/23 mol N/ha/jr.).
- De modelresultaten laten zien dat ten opzichte van de huidige situaties de deposities in de NB-wet gebieden door AMvB-huisvesting (met en zonder CBS-correcties) afnemen t.o.v. de huidige situatie. De grootte van deze afname varieert van 3/4 mol N ha/jr. (Bennekomse Meent) tot 23/34 mol N/ha/jr. (Groot Zandbrink).

- De modelresultaten laten voor worst-case variant A zien dat er een toename van depositie is t.o.v. de huidige situatie (met CBS-correctie). Ook ten opzichte van de autonome ontwikkeling (met CBS-correctie) vindt een toename van de depositie plaats bij deze variant. De toename t.o.v. de huidige situatie (met CBS-correctie) door worst-case variant A ligt tussen 20 (Bennekomse Meent) en 172 (Groot Zandbrink) mol N/ha/jr. Dat is ongeveer (soms iets meer, soms iets minder) een verdubbeling van de depositie.

Wav-gebieden(EHS)

- Te zien is dat in de huidige situatie (met en zonder CBS-correctie) de depositie op Wav-gebieden hoger is dan op andere beschermde natuurgebieden (641-916 mol N/ha/jr.).
- De modelresultaten laten zien dat ten opzichte van de huidige situaties de deposities in Wav-gebieden door Amvb-huisvesting (met en zonder CBS-correcties) afnemen t.o.v. de huidige situatie. De grootte van deze afname is 95-150 mol N ha/jr.
- De modelresultaten laten voor worst-case variant A zien dat er een toename van depositie is t.o.v. de huidige situatie (met CBS-correctie). Ook ten opzichte van de autonome ontwikkeling (met CBS-correctie) vindt een stijging van de depositie plaats bij dit variant. De toename t.o.v. de huidige situatie (met CBS-correctie) door worst-case variant A is 702 mol N/ha/jr. De toename t.o.v. de autonome ontwikkeling (met CBS-correctie) door worst-case variant A is 807 mol N/ha/jr. Dat is in beide gevallen meer dan een verdubbeling van de depositie.
- Ook op andere EHS-gebieden zijn toenames te zien.

Worst-case variant B

De worst-case variant B is aanvullend op worst-case variant A. Op basis van de aanvullingen op variant A (zie hoofdstuk 3) is een schatting gemaakt van de ammoniakemissie.

De totale ammoniakemissie uit stallen in variant B is 7567685 NH₃ kg/ha/jr. In de huidige vergunde situatie (gecorrigeerd op 70% stalbezetting) is dat 1143624 NH₃ kg/ha/jr. De stalemissies voor ammoniak neemt hierdoor toe met een factor 6,6.

Zelfs als de aannames voor de schatting van worst-case variant B tweemaal te hoog zijn ingeschat, dan is worst-case variant B nog altijd tweemaal zo hoog als worst-case variant A. De deposities op beschermde natuurgebieden zullen voor worst-case variant B daarom in dezelfde orde van grootte twee tot drie maal zo hoog zijn als die voor worst-case variant A, waarvan de resultaten hierboven zijn weergegeven.

Conclusies

De worst-case variant A zorgt voor alle natuurgebieden voor een toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie. Worst-case variant B heeft een toename tot gevolg die twee tot drie keer zo groot is als de toename door variant A.

Momenteel overstijgt de achtergronddepositie van stikstof (gegevens Grootchalige Depositiekaart Nederland 2010) in de te onderzoeken Natura 2000-gebieden in de meeste gevallen de kritische depositiewaarde van het gevoeligste habitatype in dat gebied.

Dit is een waarde waarboven de kwaliteit van habitatypen significant aangetast kan worden door de verzurende en/of vermestende werking van stikstof. De huidige achtergronddepositie zorgt daarmee dus al voor een overbelaste situatie. In dergelijke gevallen is elke verdere verhoging van stikstofdepositie door activiteiten die emissie van stikstof met zich mee brengen, zoals veehouderijen maar ook wegverkeer, zeer ongewenst.

Op basis van het voorgaande zijn de volgende conclusies te trekken:

- Toetsing voor Natura 2000 vindt plaats ten opzichte van de huidige situatie (met CBS-correctie). De achtergronddepositie ligt rondom de Veluwe globaal tussen de 1500-2000 mol N/ha/jr., (met enkele uitschieters naar boven). De kritische depositiewaarden van de meeste aangewezen habitattypen wordt hierbij reeds overschreden. Voor habitatype H5130 ligt de kritische depositiewaarde boven de 2100 mol N/ha/jr. Niet voor alle locaties van dit type is overschrijding aan de orde. Effecten voor dit type kunnen daarom meevallen en zijn mogelijk niet significant. Voor alle andere habitattypen van de Veluwe kunnen significant negatieve effecten van stikstofdepositie (op instandhoudingsdoelen) op voorhand niet worden uitgesloten door een toename van de depositie als gevolg van het worst-case variant A. Omdat de toename door worst-case variant B twee tot driemaal zo groot is als voor variant A, geldt voor deze variant dezelfde conclusie. Voor de NB-wet gebieden geldt voor beide varianten dezelfde redenering.
- Toetsing voor Wav-gebieden (EHS) vindt plaats ten opzichte van de autonome ontwikkeling (met CBS-correctie). Er is sprake van een toename van stikstofdepositie ten opzichte van de autonome ontwikkeling t.o.v. de kwetsbare Wav-gebieden. Effecten van stikstofdepositie op gevoelige EHS-gebieden kunnen voor de worst-case varianten A en B op voorhand niet worden uitgesloten.

Mitigerende maatregelen

Aangezien in alle Natura 2000 en NB-wet gebieden sprake is van een toename van ammoniakdepositie ten opzichte van de huidige situatie, en daarmee een verslechtering, zijn mitigerende maatregelen voor deze gebieden aan de orde. Bij voorkeur zijn dit emissiebeperkende maatregelen. Als dit niet mogelijk is, kunnen effectgerichte maatregelen worden overwogen, zoals geïntensiveerd verschrallingsbeheer. Voor de voor stikstof gevoelige Wav-gebieden (EHS) geldt hetzelfde.

De noodzaak en mogelijkheden van te nemen maatregelen, verschillen per gebied en per habitatype/vegetatietype. Voor sommige typen zijn mogelijk maatregelen niet noodzakelijk, door het nog niet overschrijden van de kritische depositiewaarde (zie beoordeling). Voor de typen waarvan wel sprake is van overschrijding en een toename van depositie kan leiden tot achteruitgang van de kwaliteit (en daarmee een aantasting van de instandhoudingsdoelen) kan een analyse op maat inzicht geven in de te nemen maatregelen. Dit kan zowel vanuit bedrijven (emissiebeperkende maatregelen) als vanuit de aanwezige natuurwaarden (huidige kwaliteit en mogelijkheden per gebied). Hierbij kan worden bestudeerd of stikstofdepositie voor de habitattypen in de betreffende gebieden wel een beperkende factor is, of dat er andere problemen spelen (bijvoorbeeld verdroging) die van grotere invloed zijn op de kwaliteit van de habitattypen (en daarmee maatregelen in die problematiek beter leiden tot kwaliteitsverbetering). Indien stikstof wel degelijk een beperkende factor is, dient per type te worden gekeken welke maatregelen mogelijk zijn en kunnen worden toegevoegd aan regulier beheer. Als verschrallingsbeheer kan worden gedacht aan begrazing, afplaggen en maaien. Dit dient echter op lokaal niveau te worden bestudeerd, en past niet binnen het globale kader van deze toetsing. De mate van beperking of voorkoming van effecten van stikstofdepositie hangt af van deze lokaal uitgewerkte analyse.

Leemten in kennis en informatie

Er is voor het detailniveau van deze beoordeling voldoende informatie aanwezig om een beoordeling te maken. Voor het voorkomen van effecten door het nemen van maatregelen zal op lokaal niveau (niet passend binnen deze studie) een nadere analyse nodig zijn om te onderzoeken of en hoe effecten vallen te mitigeren. Of daar sprake is van een leemte in kennis die de besluitvorming kan beïnvloeden, kan op dit moment nog niet worden ingeschat.

4.2 GEUR

4.2.1 ADVIES COMMISSIE M.E.R

In het toetsingsadvies stelt de Commissie voor de m.e.r.: *“Om de alternatieven te toetsen aan wet- en regelgeving moeten in het MER voor het bestemmingsplan de milieueffecten van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan bepaald worden”*. Het effect op geur is, naast stikstofdepositie op beschermde natuurgebieden, bepalend voor het maximale milieueffect.

4.2.2 METHODIEK

De modelmatige opbouw van beide worst case varianten is beschreven in paragraaf 3.3. Voor de effectbepaling voor het aspect geur is op basis van het vergunningenbestand van de gemeente Barneveld de achtergrondbelasting voor geur berekend en in kaart gebracht met een door ARCADIS ontwikkelde GIS-applicatie (gecombineerd met het programma V-stacks-gebied). Dezelfde methode is gebruikt in het MER waarvoor dit een aanvulling is. Deze achtergrondbelasting geeft samen met onderstaande milieukwaliteitscriteria (Tabel 7) een beeld van het leefklimaat in het buitengebied van de gemeente.

De volgende criteria zijn gehanteerd:

- Ontwikkeling woon- en leefklimaat a.d.h.v. de geurbelasting binnen de bebouwde kom (achtergrondbelasting).
- Ontwikkeling woon- en leefklimaat a.d.h.v. de geurbelasting in het buitengebied (achtergrondbelasting).

Achtergrondbelasting (OU/m ³)	Kans op geurhinder	Beoordeling leefklimaat
0 – 1.5	<5%	Zeer goed
1.6 – 3.7	5-10%	Goed
3.8 – 6.5	10-15%	Redelijk goed
6.6 – 9.9	15-20%	Matig
10 – 14.1	20-25%	Tamelijk slecht
14.2 – 19.1	25-30%	Slecht
19.2 – 25.2	30-35%	Zeer slecht
>25.2	>35%	Extreem slecht

Tabel 7 Milieukwaliteit criteria voor geurhinder.

Voor het aspect geur is gekeken naar de ontwikkelingen van de intensieve veehouderij. Deze levert namelijk een bijdrage aan geurhinder door middel van stalemissies. Voor melkveehouderijen is geen geuremissiefactor vastgesteld, hiervoor geldt een minimum afstand van 100 meter tussen het dichtstbij gelegen emissiepunt van de melkveehouderij en een geurgevoelig object in de bebouwde kom. Ten opzichte van geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom geldt een afstand van 50 meter. De melkveehouderij is daarom niet meegenomen in onderstaande beoordeling.

4.2.3 RESULTAAT

De afbeeldingen in bijlage 5 geven de achtergrondbelasting weer in de huidige situatie vergund en bij een ontwikkeling op basis van de worst-case variant A, op basis van de modelmatige uitgangspunten. De afbeeldingen geven een beeld van een mogelijke ontwikkeling van de achtergrondbelasting. Daarbij is het nodig om de achtergrondbelasting te relateren aan milieukwaliteitscriteria. In de tabellen in bijlage 4 zijn de resultaten weergegeven ten opzichte van de geurgevoelige objecten (zoals woningen in het buitengebied). Deze paragraaf beschrijft de resultaten van deze berekeningen en geeft een beoordeling van de effecten op geurhinder.

Worst-case variant variant A

- De modelresultaten laten zien dat in alle gebieden, ongeacht de geurnorm, de geurhinder door AMvB-Huisvesting (met en zonder CBS-correcties) afneemt ten opzichte van de huidige situatie vergund.
- De modelresultaten laten zien dat in alle gebieden, ongeacht de geurnorm, door worst-case variant A er een toename van geurhinder is ten opzichte van de referentiesituatie (huidige situatie + AMvB-Huisvesting + CBS correctie). Ook ten opzichte van de huidige situatie vergund zorgt variant A voor een toename van geurhinder.
- De geurhinder neemt in de gebieden met de geurnorm 20 het sterkst toe ten opzichte van de referentiesituatie door worst-case variant A. Vervolgens neemt de geurhinder ten opzichte van de referentiesituatie het meest toe in gebieden met een geurnorm 6. Gevolgd door de gebieden met een geurnorm 8 en 14, waarbij de toename aan geurhinder ongeveer gelijk is. De geurhinder neemt ten opzichte van de referentiesituatie als gevolg van het worst-case variant A het minst toe in de gebieden met een geurnorm 3.

Worst-case variant B

De worst-case variant B is aanvullend op worst-case variant A. In paragraaf 4.1.3. is beoordeeld dat de ammoniakemissie van worst-case variant B driemaal zo hoog is dan die van variant A (zie bijlage 1). En dat zelfs als de aannames voor de schatting van worst-case variant B tweemaal te hoog zijn ingeschat, dan is worst-variant B nog altijd tweemaal zo hoog als worst-case variant A. Verondersteld kan worden dat de geurhinder door worst-case variant B ook ongeveer driemaal zo hoog is als door variant A, waarvan de resultaten hierboven zijn weergegeven.

Conclusies

De worst-case variant A leidt in alle gebieden ongeacht de geurnorm tot toename van de geurhinder ten opzichte van de referentiesituatie. Worst-case variant B leidt tot een toename tot gevolg die ongeveer twee tot drie keer zo groot is als de toename door variant A.

De resultaten van de worst-case berekeningen dienen te worden opgevat als een risico inschatting. Het laat een ontwikkeling zien dat uit gaat van een veel grotere groei dan wordt voorzien, ook al is het is wel een theoretisch potentiële groei die planologisch mogelijk wordt gemaakt in het bestemmingsplan buitengebied.

De milieuruimte met betrekking tot geur wordt door andere wetten- en regels beperkt. Met name de Natuurbeschermingswet en de provinciale verordening stikstof en Natura 2000, zorgen er voor dat de emissies veel minder kunnen toenemen en dat de geuremissie per saldo zal moeten dalen. Hierdoor wordt het risico op een te hoge achtergrondbelasting met betrekking tot geur beperkt.

Mitigerende maatregelen

Het stimuleren van verdergaande emissiebeperkende maatregel dan wettelijk vereist volgens de AMvB-Huisvesting en de IPPC-richtlijn voor grote bedrijven is een mogelijk extra mitigerende maatregel.

Leemten in kennis en informatie

Er is voor het detailniveau van deze beoordeling voldoende informatie aanwezig om een beoordeling te maken.

4.3 NIET AGRARISCHE BEDRIJVIGHEID IN DE EHS

De uitbreidingsmogelijkheid van 10% tot de gegeven maximale omvang van niet-agrarische bedrijven, leidt tot zeer beperkte effecten op bijvoorbeeld landschap en verkeer. Waar grotere uitbreidingen worden toegestaan moet dit gepaard gaan met veel meer sloop elders, waarbij per saldo de oppervlakte bedrijfsruimte (fors) afneemt. Ook hier zullen de effecten zeer beperkt en mogelijk positief zijn.

5

Conclusies en aanbevelingen

In dit aanvullende MER is op advies van de Commissie voor de m.e.r een Passende Beoordeling uitgevoerd voor twee varianten gebaseerd op de maximaal mogelijke gevolgen van het bestemmingsplan. Dat is gedaan voor 2 varianten:

- Variant A: Maximale uitbreiding van alle bestaande veehouderijen tot het maximale bouwblok dat het bestemmingsplan mogelijk maakt.
- Variant B: Als variant A, plus omschakeling van grondgebonden bedrijven naar intensieve veehouderij, plus (her)vestiging van intensieve veehouderij op huidige woonlocaties in het buitengebied.

De worst-case variant A zorgt voor alle natuurgebieden voor een stijging van de stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie. Worst-case variant B heeft een stijging tot gevolg die twee tot drie keer zo hoog is als de stijging door variant A. De huidige achtergronddepositie al voor een overbelaste situatie. In dergelijke gevallen is elke verdere verhoging van stikstofdepositie door activiteiten die emissie van stikstof met zich mee brengen, zoals veehouderijen maar ook wegverkeer, zeer ongewenst.

De opstellers van dit aanvullende MER doen de volgende aanbevelingen aan de gemeente Barneveld (in aanvulling op de aanbevelingen in het MER):

1. Sta hervestiging van (intensieve) veehouderij niet met wijzigingsbevoegdheid toe op woonlocaties en sta dat slechts toe door middel van planherziening. Dat sluit beter aan bij de intentie van deze vorm van hervestiging: het in uitzonderingssituaties benutten van de milieuruimte van deze locaties. Bovendien beperkt het vergaand de potentiële milieueffecten van variant B.
2. Sta het omschakelen van grondgebonden bedrijven naar intensieve veehouderij niet toe via een wijzigingsbevoegdheid maar regel dit door middel van een planherziening. Dit sluit beter aan bij de incidentele situaties waarin hier behoefte aan is.
3. Goed blijven monitoren van de ontwikkeling van de totale veestapel in Barneveld en de milieueffecten daarvan om waar nodig het beleid te kunnen bijsturen. Hierdoor houdt de gemeente de hand aan de kraan en kan waar nodig de mogelijkheden beperken en ontwikkelingen zelfs bevriezen met een voorbereidingsbesluit.
4. Het stimuleren van verdergaande emissiebeperkende maatregel, dan wettelijk vereist volgens de AMvB-Huisvesting en de IPPC-richtlijn voor grote bedrijven, is een mogelijk extra mitigerende maatregel.

Om de volgende redenen is het niet realistisch te veronderstellen dat de worst-case varianten werkelijkheid worden:

1. Uitbreiding van individuele veehouderijbedrijven zal slechts mogelijk zijn zonder significante gevolgen voor Natura 200 gebieden, te beoordelen en te vergunnen op basis van de regels van de Programmatische aanpak Stikstof, zoals nu voorshands uitgewerkt in het Gelderse convenant stikstof en Natura 2000.

2. Door de autonome ontwikkeling naar minder maar grotere bedrijven zullen in de toekomst stoppende bedrijven het nu geboden bouwblok niet (geheel) benutten en uiteindelijk laten vervallen.
3. Gegeven het landelijke mestbeleid en de beperkte milieuruimte is het niet te verwachten dat de veestapel in Nederland en Barneveld (veel) zal toenemen.
4. Omschakeling en hervestiging op woonlocaties zal slechts incidenteel plaatsvinden op woonlocaties die wat betreft milieugebruiksruimte zeer geschikt zijn voor intensieve veehouderij.

De uitbreidingsmogelijkheid voor niet-agrarische bedrijvigheid van 10% leidt tot zeer beperkte effecten op bijvoorbeeld landschap en verkeer. Waar grotere uitbreidingen worden toegestaan moet dit gepaard gaan met veel meer sloop elders, waarbij per saldo de oppervlakte bedrijfsruimte (fors) afneemt. Ook hier zullen de effecten zeer beperkt en mogelijk positief zijn.

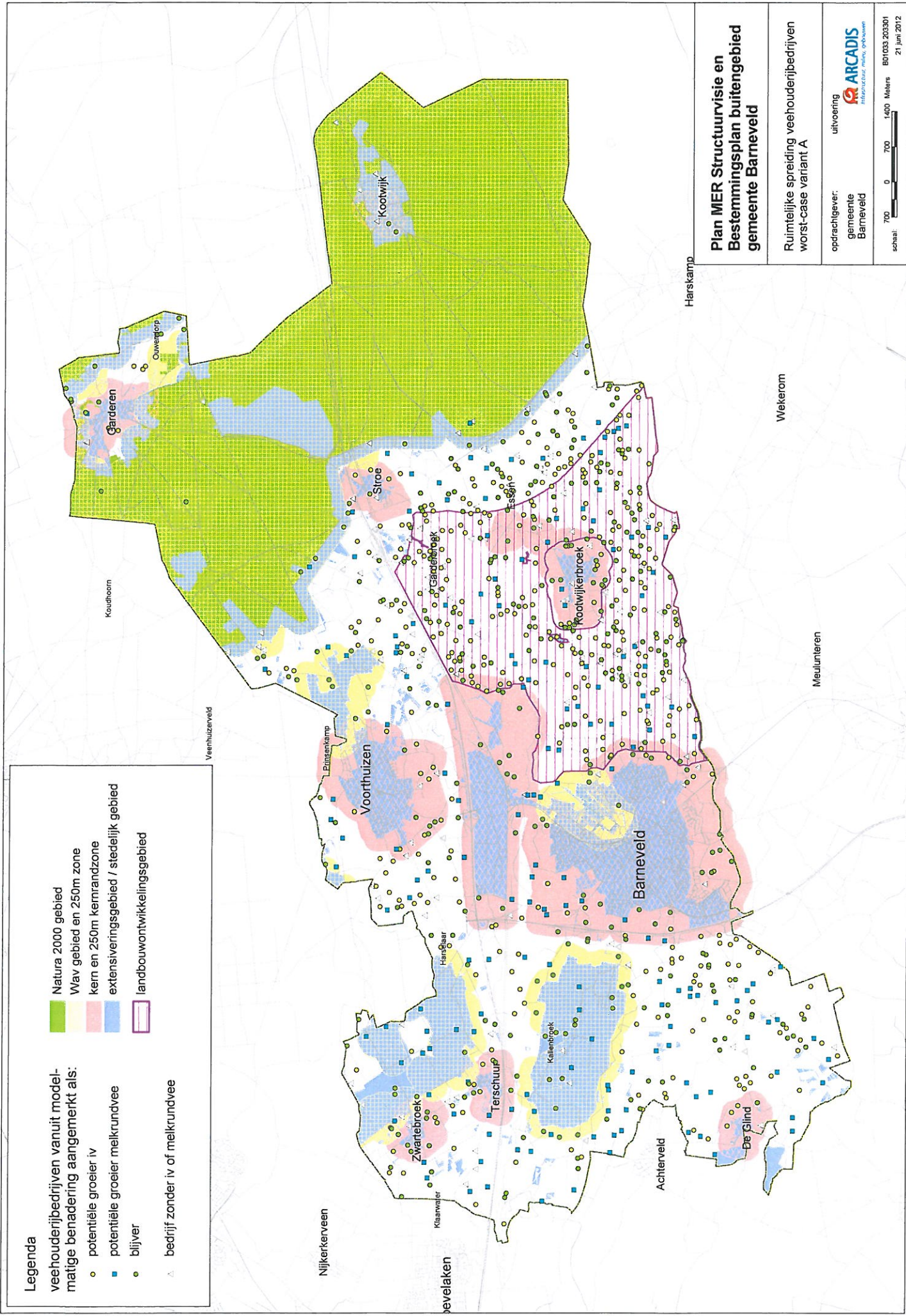
Bijlage 1

Kaarten varianten A en B

Legenda

- veehouderijbedrijven vanuit modelmatige benadering aangemerkt als:
 - o potentiële groeter iv
 - potentiële groeter melkrundvee
 - o blijver
 - △ bedrijf zonder iv of melkrundvee

- Natura 2000 gebied
- Wav gebied en 250m zone
- kern en 250m kernrandzone
- extensiveringsgebied / stedelijk gebied
- landbouwonwikkelingsgebied

Plan MER Structuurvisie en Bestemmingsplan buitengebied gemeente Barneveld

Ruimtelijke spreiding veehouderijbedrijven
 worst-case variant A

opdrachtgever: gemeente Barneveld
 uitvoering: **ARCADIS**
infrastructure, milieu, openbaar

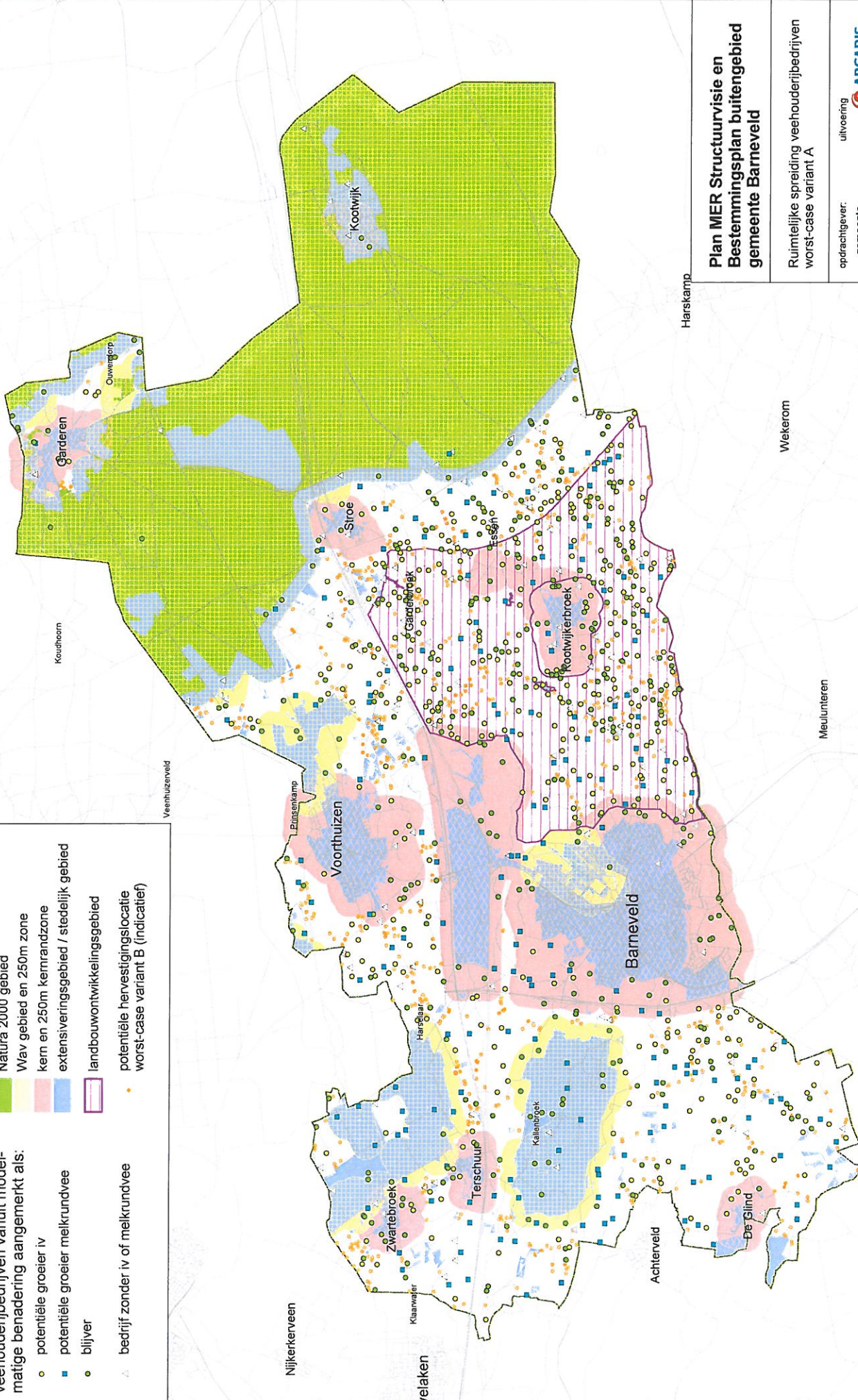
schaal: 700 0 700 1400 Meters
 B01033-203301
 21 juni 2012

Legenda

veehouderijbedrijven vanuit modelmatige benadering aangemerkt als:

- potentiële groeier iv
- potentiële groeier melkrundvee
- blijver
- △ bedrijf zonder iv of melkrundvee

- Natura 2000 gebied
- Wav gebied en 250m zone
- kern en 250m kernrandzone
- extensiveringsgebied / stedelijk gebied
- landbouwonwikkelingsgebied
- potentiële hervestigingslocatie worst-case variant B (indicatief)

Harskamp

Wekerom

Meulunteren

Plan MER Structuurvisie en Bestemmingsplan buitengebied gemeente Barneveld

Ruimtelijke spreiding veehouderijbedrijven worst-case variant A

opdrachtgever: gemeente Barneveld
 uitvoering: ARCADIS

schaal: 700 0 700 1400 Metres
 BO1003.203301
 21 Jun 2012

Bijlage 2

Berekeningen stikstofdepositie Natura 2000

Situatie	Habitat	Min.	Max.	Gem.
huidige situatie	H2310 Stuifzandheiden	34	1554	93
Amvb-huisvesting	H2310 Stuifzandheiden	27	1291	75
huidige situatie - Cbs-correctie	H2310 Stuifzandheiden	23	1087	65
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H2310 Stuifzandheiden	19	903	52
worst-case A	H2310 Stuifzandheiden	52	1868	137
huidige situatie	H2320 Binnenlandse kraaiheiheiden	70	92	78
Amvb-huisvesting	H2320 Binnenlandse kraaiheiheiden	57	75	64
huidige situatie - Cbs-correctie	H2320 Binnenlandse kraaiheiheiden	49	64	54
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H2320 Binnenlandse kraaiheiheiden	40	52	44
worst-case A	H2320 Binnenlandse kraaiheiheiden	104	136	116
huidige situatie	H2330 Zandverstuivingen	30	649	94
Amvb-huisvesting	H2330 Zandverstuivingen	24	541	75
huidige situatie - Cbs-correctie	H2330 Zandverstuivingen	21	454	66
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H2330 Zandverstuivingen	17	378	53
worst-case A	H2330 Zandverstuivingen	46	835	140
huidige situatie	H3130 Zwak gebufferde vennen	1 31	2 65	3 44
Amvb-huisvesting	H3130 Zwak gebufferde vennen	4 25	5 53	6 36
huidige situatie - Cbs-correctie	H3130 Zwak gebufferde vennen	7 21	8 45	9 31
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H3130 Zwak gebufferde vennen	10 17	11 37	12 25
worst-case A	H3130 Zwak gebufferde vennen	13 46	14 97	15 66
huidige situatie	H3160 Zure vennen	38	105	56
Amvb-huisvesting	H3160 Zure vennen	31	86	45
huidige situatie - Cbs-correctie	H3160 Zure vennen	27	73	39
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H3160 Zure vennen	21	60	31
worst-case A	H3160 Zure vennen	58	155	84
huidige situatie	H4010A Vochtige heiden	24	171	78
Amvb-huisvesting	H4010A Vochtige heiden	19	140	63
huidige situatie - Cbs-correctie	H4010A Vochtige heiden	17	120	54
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H4010A Vochtige heiden	13	98	44
worst-case A	H4010A Vochtige heiden	37	249	115
huidige situatie	H4030 Droge heiden	21	546	85
Amvb-huisvesting	H4030 Droge heiden	17	460	69
huidige situatie - Cbs-correctie	H4030 Droge heiden	14	382	60

Situatie	Habitat	Min.	Max.	Gem.
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H4030 Droge heiden	12	322	48
worst-case A	H4030 Droge heiden	32	701	125
huidige situatie	H5130 Jeneverbesstruwelen	55	438	105
Amvb-huisvesting	H5130 Jeneverbesstruwelen	44	357	85
huidige situatie - Cbs-correctie	H5130 Jeneverbesstruwelen	38	307	74
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H5130 Jeneverbesstruwelen	31	250	59
worst-case A	H5130 Jeneverbesstruwelen	85	623	157
huidige situatie	H6230 Heischrale graslanden	21	248	66
Amvb-huisvesting	H6230 Heischrale graslanden	17	203	53
huidige situatie - Cbs-correctie	H6230 Heischrale graslanden	15	174	46
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H6230 Heischrale graslanden	12	142	37
worst-case A	H6230 Heischrale graslanden	33	345	97
huidige situatie	H6410 Blauwgraslanden	29	62	38
Amvb-huisvesting	H6410 Blauwgraslanden	24	50	31
huidige situatie - Cbs-correctie	H6410 Blauwgraslanden	20	43	26
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H6410 Blauwgraslanden	16	35	21
worst-case A	H6410 Blauwgraslanden	44	92	57
huidige situatie	H7110B Heideveen	41	41	41
Amvb-huisvesting	H7110B Heideveen	33	33	33
huidige situatie - Cbs-correctie	H7110B Heideveen	29	29	29
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H7110B Heideveen	23	23	23
worst-case A	H7110B Heideveen	63	63	63
huidige situatie	H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	73	74	74
Amvb-huisvesting	H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	60	60	60
huidige situatie - Cbs-correctie	H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	51	52	51
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	42	42	42
worst-case A	H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	108	109	109
huidige situatie	H9120 Beuken-eikenbossen	20	673	148
Amvb-huisvesting	H9120 Beuken-eikenbossen	16	534	121
huidige situatie - Cbs-correctie	H9120 Beuken-eikenbossen	14	471	104
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H9120 Beuken-eikenbossen	11	374	84
worst-case A	H9120 Beuken-eikenbossen	31	900	217
huidige situatie	H9190 Oude eikenbossen	22	1291	138
Amvb-huisvesting	H9190 Oude eikenbossen	18	1045	112
huidige situatie - Cbs-correctie	H9190 Oude eikenbossen	15	903	97
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H9190 Oude eikenbossen	12	731	78
worst-case A	H9190 Oude eikenbossen	34	1693	201

Situatie	Habitat	Min.	Max.	Gem.
huidige situatie	H91E0C Beekbegeleidende bossen	55	108	74
Amvb-huisvesting	H91E0C Beekbegeleidende bossen	45	89	60
huidige situatie - Cbs-correctie	H91E0C Beekbegeleidende bossen	38	75	52
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	H91E0C Beekbegeleidende bossen	31	62	42
worst-case A	H91E0C Beekbegeleidende bossen	82	158	110

Tabel 8: Deposities op habitats Veluwe (minimaal, maximaal en gemiddeld).

Situatie	Nb-wet gebied	Min.	Max.	Gem.
huidige situatie	HEL/BLAUWE HEL	20	52	26
Amvb-huisvesting	HEL/BLAUWE HEL	16	42	21
huidige situatie - Cbs-correctie	HEL/BLAUWE HEL	14	36	18
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	HEL/BLAUWE HEL	11	29	14
worst-case A	HEL/BLAUWE HEL	31	80	40
huidige situatie	MEEUWENKAMPJE	43	51	45
Amvb-huisvesting	MEEUWENKAMPJE	35	42	37
huidige situatie - Cbs-correctie	MEEUWENKAMPJE	30	36	32
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	MEEUWENKAMPJE	24	29	26
worst-case A	MEEUWENKAMPJE	66	79	70
huidige situatie	SCHOOLSTEEGBOSJES	48	118	90
Amvb-huisvesting	SCHOOLSTEEGBOSJES	39	97	74
huidige situatie - Cbs-correctie	SCHOOLSTEEGBOSJES	33	82	63
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	SCHOOLSTEEGBOSJES	27	68	52
worst-case A	SCHOOLSTEEGBOSJES	73	182	139
huidige situatie	BENNEKOMSE MEENT	20	25	23
Amvb-huisvesting	BENNEKOMSE MEENT	16	20	19
huidige situatie - Cbs-correctie	BENNEKOMSE MEENT	14	17	16
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	BENNEKOMSE MEENT	11	14	13
worst-case A	BENNEKOMSE MEENT	31	38	36
huidige situatie	GROOT ZANDBRINK	121	220	201
Amvb-huisvesting	GROOT ZANDBRINK	100	183	167
huidige situatie - Cbs-correctie	GROOT ZANDBRINK	84	154	140
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	GROOT ZANDBRINK	70	128	117
worst-case A	GROOT ZANDBRINK	187	341	312
huidige situatie	HEL/BLAUWE HEL	20	52	26
Amvb-huisvesting	HEL/BLAUWE HEL	16	42	21
huidige situatie - Cbs-correctie	HEL/BLAUWE HEL	14	36	18

Tabel 9: Deposities op Nb-wet gebieden (minimaal, maximaal en gemiddeld).

Situatie	Gebied	Min.	Max.	Gem.
huidige situatie	Wav	338	2474	916
Amvb-huisvesting	Wav	276	2248	766
huidige situatie - Cbs-correctie	Wav	236	1731	641
Amvb-huisvesting - Cbs-correctie	Wav	193	1573	536
worst-case A	Wav	512	2761	1343

Tabel 10: Deposities op Wav-gebieden binnen Barneveld, buiten Natura 2000 (minimaal, maximaal en gemiddeld).

Totalen Barneveld	
Aantal Bedrijven met veehouderij.	1012
Total omvang veehouderij in nge.	78732
Totale vergunde ammoniakemissie uit stallen (NH ₃ kg/ha/jr).	1633749
Totale vergunde ammoniakemissie uit stallen (NH ₃ kg/ha/jr) na correctie op stalbezetting (70%).	1143624
Totale vergunde ammoniakemissie uit stallen (NH ₃ kg/ha/jr) na correctie op AMvB-huisvesting als autonome ontwikkeling.	1330674
Totale vergunde ammoniakemissie uit stallen (NH ₃ kg/ha/jr) na correctie op AMvB-huisvesting als autonome ontwikkeling en stalbezetting (70%).	931472
Worst case variant A in totaal aantal nge	148068
Worst case variant A in totale ammoniakemissie uit stallen (NH ₃ kg/ha/jr).	2484860
Worst case variant B in totale ammoniakemissie uit stallen (NH ₃ kg/ha/jr).	7567685

Tabel 11: Inschatting emissie worst-case variant B op basis van worst-case variant A.

Bijlage 3

Verschilkaart stikstofdepositie

